

Uppdragsbeskrivning inför nominering av markägarnas ledamöter i älgförvaltningsgrupper (ÄFG) och viltförvaltningsdelegationer (VFD)

Detta dokument är gemensamt för de markägare inom gruppen ”Skogsbrukets Viltgrupp”, som tillsammans äger och representerar ca 80 % av Sveriges skogs- och jordbruksmark.

Bakgrund

Den nya älgförvaltningsmodellen, med start 1 januari 2012, bygger på en organiserad samordning av jakten över större områden i syfte att skapa balans mellan storleken på älgstammen och tillgängliga foderresurser. Bakgrunden var behov av större hänsyn till hur älgen rörde sig i landskapet. En viktig del av viltförvaltningen blev därför att inrätta arealmässigt större sk älgförvaltningsområden (ÄFO). För att förvalta områdets klövviltstam organiseras en sk älgförvaltningsgrupp inom varje område.

I Naturvårdsverkets föreskrifter om jakt efter älg och kronhjort anges i inledningen att *”med en ekosystembaserad förvaltning av älgstammen avses i dessa föreskrifter en adaptiv förvaltning som i syfte att skapa en älgstam av hög kvalitet och i balans med betesresurserna tar hänsyn till viktiga allmänna intressen såsom förekomst av rovdjur, trafiksäkerhet och inverkan på biologisk mångfald samt till jordbruk och skador på skog”*. Målet med viltförvaltningen är att den ska vara faktabaserad. Motiv för ett nytt förvaltningssystem var i korthet att det gamla systemet inte förmådde minska älgskadorna och att markägarna skulle få större inflytande på älgförvaltningen. Älgförvaltningssystemet är begränsat till älg. Men i alla områden där annat klövvilt också påverkar skogs- och jordbruk måste förvaltningen givetvis ta hänsyn till dessa arters bete, när frågan om hur mycket älg marken kan ”bära” avgörs.

Älgförvaltningsgrupp (ÄFG)

Älgförvaltningsgruppen ska bestå av 3 jägare som representerar jaktintresset och 3 markägare som representerar skogs- och jordbruksintressena inom aktuellt älgförvaltningsområde (ÄFO). Representanterna ska efter förslag av jägarnas och markägarnas organisationer, utses av länsstyrelsen. I delar av Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län ska dock en av de ledamöter som företräder jaktintresset utses på förslag av Sametinget. Representationen av markägarna samordnas länsvis genom respektive läns markägargrupping.

Utarbetad av: Skogsbrukets nationella viltgrupp	Utgåva: 2.0	Giltig fr.o.m.: 2014-10-08	Sida: 1 (4)
--	----------------	-------------------------------	----------------

Förslag på namn nomineras gemensamt från markägarna till respektive länsstyrelse för att markera bred enighet hos markägarsidan. Markägarnas inflytande över förvaltningen ska enligt riksdagsbeslutet stärkas, framför allt med syfte att skogsskadesituationen uthålligt hålls på en nivå så att skogliga mål uppnås. Ordföranden, som har utslagsröst vid eventuell omröstning i älgförvaltningsgruppen, ska därför utses bland markägarna.

Ordföranden kommer dessutom i normalfallet att företräda ÄFOt i kontakter med länsstyrelsen.

Det är inte reglerat hur markägargruppens fördelning på olika markägarkategorier ska vara. Länsvis ska därför markägargrupperingen besluta om hur sammansättningen ska se ut i varje ÄFG, främst beroende på hur kompetens och markägarstruktur ser ut i respektive ÄFO.

Som representant är det dock viktigt att man företräder alla markägare i området och inte bara den kategori eller del av område man själv kommer från.

Älgförvaltningsgruppen:

- ansvarar för att beslutsunderlag tas fram för att upprätta älgförvaltningsplan
- utser en särskilt Äbin-ansvarig representant inom gruppen som säkerställer att resultat från Äbin omhändertas och implementeras i det löpande förvaltningsarbetet
- analyserar tillgängliga beslutsunderlag
- formulerar mål för acceptabla skadenivåer på skog och gröda,
- formulerar mål för vinterstammens antal, köns- och åldersfördelning och som resultat av detta ett avskjutningsmål för kommande års jakt fördelat på tjur, ko och kalv.

Som markägarrepresentant i en ÄFG ska du:

- företräda skogs- och jordbrukets gemensamma intressen inom ÄFO med utgångspunkt i skogsbrukets gemensamma målformuleringsdokument.
- ha förmåga att balansera flera olika intressen
- hålla dig uppdaterad för att vid behov agera så att uppsatta mål nås
- aktivt bidra i ÄFGs arbete

Vilket mandat har markägarrepresentanterna i en ÄFG

- Som markägarrepresentant i en ÄFG ska man företräda skogs- och jordbrukets gemensamma intressen inom ÄFO med utgångspunkt i skogsbrukets gemensamma målformuleringsdokument.

Den egna organisationstillhörigheten är därför av underordnad betydelse.

Markgärrrepresentanterna är ofta jaktintresserade vid sidan om sitt ägande och brukande av jord och skog samt många gånger mycket kunniga i jaktliga frågor. Det är dock viktigt att man skiljer sitt personliga jaktintresse från markgärruppdraget i ÄFG-arbetet. Jägarna är redan företrädde i ÄFG. Markägarna ska aldrig "ta på jägarkepsen" i ÄFG men väl lyssna och väga in jägarintressenternas argument och synpunkter i sin egen bedömning. ÄFG ska i sitt arbete eftersträva samsyn och ordförande ska använda sin utslagsröst med stor varsamhet.

Mandatet som markägare ska balansera jaktintresset, inte förstärka jaktintresset.

Viltförvaltningsdelegation (VFD)

Viltförvaltningsdelegationen är **beslutande i övergripande frågor rörande ett läns viltförvaltning. Delegationen utgörs av politiker och representanter för olika intressegrupper, organisationer och myndigheter. Ordförande är länets landshövding.**

Ledamöterna i delegationen representerar länets befolkning och bistår länsstyrelsen i frågor rörande den regionala viltförvaltningen, som länsstyrelserna har det regionala ansvaret för.

Riksdagsbeslutet om "En ny rovdjursförvaltning" som trädde i kraft under 2009 innebar att den tidigare regionala rovdjursgruppen och viltvårdsnämnden upplöstes. I stället knöts en viltförvaltningsdelegation till varje länsstyrelse. Till skillnad från rovdjursgruppens och viltvårdsnämndens rådgivande roll har viltförvaltningsdelegationen beslutanderätt i övergripande frågor om viltförvaltningen i länet. En övergripande fråga kan till exempel vara övergripande riktlinjer för skötseln av älgstammen i länet.

Viltförvaltningsdelegationen regleras av en förordning och mandatperioden för en ledamot är 4 år.

Skogsnäringens och jordbrukets ordinarie platser i respektive läns VFD bör upprätthållas av personer med god kompetens och personlig lämplighet. Om någon skogsägare arealmässigt är klart dominerande bör i första hand skogsnäringens ledamot utses därifrån. Förslaget till representationen samordnas länsvis genom länets markägargrupping. Förslag på namn nomineras gemensamt från markägarna till respektive länsstyrelse för att markera bred enighet hos markägarsidan. Jordbrukets ledamot bör utses från den dominerande jordbruksorganisationen i länet. Jordbrukets ledamot representerar i de flesta fall även ägare av skogsmark. Nedanstående texter om arbetsuppgifter, mandat och förhållningssätt gäller därför i princip även jordbrukets representant – vad gäller hänsyn till skogsbruket.

Länsstyrelsen fastställer vilka uppgifter som delegationen ska ha. Uppgifterna kan alltså variera mellan länen.

En av de viktigaste uppgifterna för VFD är att följa måluppfyllelsen i länets ÄFOn. ÄFOn som inte fungerar tillfredsställande i detta avseende, bör bli föremål för granskning av VFD, särskilt avseende attityder hos olika aktörer samt tillämpade beslutsprocesser.

Utarbetad av: Skogsbrukets nationella viltgrupp	Utgåva: 2.0	Giltig fr.o.m.: 2014-10-08	Sida: 3 (4)
--	----------------	-------------------------------	----------------

Som ledamot för skogsbruket i en viltförvaltningsdelegation ska du:

- företräda skogsbrukets gemensamma intressen inom länet med utgångspunkt i skogsbrukets gemensamma målformuleringsdokument.
- ha förmåga att balansera flera olika intressen
- upprätthålla kontakt med skogsbrukets ledamöter i närliggande län
- samverka med skogsbrukets representanter i länets älgförvaltningsgrupper
- löpande informera länets markägargruppering etc. om delegationens arbete
- vara aktiv i frågor, arbetsgrupper och utskott som berör vilt

Vilket mandat har skogsbrukets ledamot i en VFD

Som skogsbrukets ledamot i en VFD ska man företräda skogsbrukets gemensamma intressen inom länet med utgångspunkt i skogsbrukets gemensamma målformuleringsdokument. Den egna organisationstillhörigheten är därför av underordnad betydelse.

Skogsbrukets ledamöter är ofta jaktintresserade vid sidan om sitt ägande och brukande av skog samt många gånger mycket kunniga i jaktliga frågor. Det är dock viktigt att man skiljer sitt personliga jaktintresse från markägarpuppdraget i VFD-arbetet.

Viktigt att tänka på för alla – vårt förhållningssätt:

- **Bygg inte upp konflikter i onödan, för dialog och eftersträva samförståndslösningar. Markägare och jägare har ett gemensamt uppdrag**
- **Kunskaper påverkar attityder och beteenden. Eftersträva så goda kunskapsunderlag som möjligt. Uppgifter om skogstillståndet enligt ÄBIN är det enskilt viktigaste beslutsunderlaget**
- **Nödvärdigt med en bra dialog med länsstyrelsen, som måste vara aktiv. Ställ krav!**
- **Älgförvaltningsplanen är styrande/vägledande för älgskötselplanerna**
Se Naturvårdsverkets föreskrifter 18 § och 25 §